

PFAS

**Wat kan en doet de
gemeente?**

Nanette van Ameijde

DORDRECHT

Even voorstellen

Samenwerking Dordrecht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht

- Werken al jaren samen in een civiele rechtszaak tegen Chemours.
- Daarnaast werken we met andere overheden samen in het terugdringen van negatieve effecten van PFAS-verontreiniging (uit het verleden maar ook van het heden en de toekomst).
- De vier gemeenten werken in een zeer uitgebreid (bestuurlijk) goed onderhouden netwerkverband, zowel regionaal als nationaal.

Wat zijn PFAS?

- PFAS zijn extreem sterke ketens van koolstof en fluor
- PFAS zijn water-, vet- en vuilafstotend en daarom populair
- PFAS zijn ZZS (zeer zorgwekkende stoffen) met bewezen schadelijke effecten voor mens en milieu.
- PFAS breken niet of nauwelijks af in mens en milieu
- PFOA en GenX zijn de PFAS-soorten die in het verleden door Chemours is uitgestoten en onze regio is neergeslagen en waar onze rechtszaak om draait
- Chemours produceert zgn fluorpolymeren, waarbij PFAS worden gebruikt en vrijkomen

En alle vier de gemeenten vinden: PFAS.....

- horen niet thuis in ons milieu
- horen niet thuis in ons drinkwater en ons voedsel
- horen niet thuis in ons lichaam

Doel: een gezonde en veilige leefomgeving voor onze inwoners

1. De vervuiler betaalt: kosten van herstel of afvoer vervuilde grond op kosten Chemours
2. “Nul uit de pijp”: PFAS-uitstoot minimaliseren; vergunningen van het bedrijf scherp in de gaten houden
3. Verbod op productie en gebruik van PFAS
4. Zicht op gezondheidseffecten en handelingsperspectief voor inwoners
5. Adequate communicatie met en informatie aan inwoners

1. Rechtszaak

Gemeenten hebben Chemours aansprakelijk gesteld voor de vervuiling van de gemeentelijke eigendommen met PFOA en GenX.

Gemeenten zijn (deels) in het gelijk gesteld op 27 september 2023: Chemours heeft een onrechtmatige daad gepleegd.

Gemeenten hebben hun processtukken op de website gezet zodat anderen die ook kunnen gebruiken.

1. Rechtszaak – vervolg na tussenuitspraak

Na deze uitspraak zijn Chemours en de gemeenten in gesprek gegaan.

Dit heeft geleid tot een intentieverklaring medio 2024.

3 onderdelen: moestuinen, zwemplas, fonds

- Moestuinen: stichting ca 800 tuinen herstellen
- Zwemplas: doorspoelen en onderzoek naar bronaanpak
- Fonds: langdurig traject

2. Wie gaat waar over: emissies en lozingen

Provincie is bevoegd gezag voor het bedrijf Chemours (Seveso-inrichting) > DCMR Milieudienst Rijnmond

Gemeenten zijn wettelijk adviseur van DCMR. Ook zijn Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), Rijkswaterstaat (RWS) en waterschap wettelijk adviseur van DCMR.

Wij maken gebruik van dat adviesrecht. Doel: minimaliseren emissies ("0 uit de pijp")

RWS is bevoegd gezag voor lozingen op rivierwater

2. Wie gaat waar over: bodem

- Gemeente is bevoegd gezag voor de zogenaamde oude verontreinigingen op het Chemours-terrein (ontstaan vóór 1 januari 1987) en daarbuiten.
- Provincie (DCMR) is bevoegd gezag bodemverontreiniging zogenaamde nieuwe verontreinigingen (ontstaan ná 1 januari 1987) op het terrein van Chemours en directe omgeving.

Samenwerking tussen bevoegde gezagen is essentieel. Inmiddels hecht samenwerkingsverband tussen gemeenten, provincie, OZHZ, DCMR, RWS, waterschappen, ILT.

2. Wie gaat waar over: bodem

- Gemeente is bevoegd gezag voor andere PFAS-verontreinigingen in Dordrecht.
- Vanuit die rol is een onderzoek gestart naar locaties in Dordrecht waar mogelijk PFAS zijn gebruikt.
- Dit gaat een aantal jaren duren.
- Doel: in kaart brengen PFAS-verontreinigingen in Dordrecht (denk bijvoorbeeld aan brandbluslocaties)

3. Verbod op productie, gebruik en verhandelen PFAS

- Europees restrictievoorstel. Veel zienswijzen industrie.
- Duurt lang voordat het in werking treedt (2027 en verder) en mogelijk vele uitzonderingen en lange overgangstermijnen.
- Daarom gepleit voor PFAS-verbod in Nederland
- Initiatief Dordrecht, motie VNG-congres 2025 unaniem aangenomen
- Kritische reactie gegeven bij laatste consultatieronde Europese restrictievoorstel.

4. Zicht op gezondheidseffecten en handelingsperspectief inwoners

- Gemeente heeft zorgplicht voor gezonde leefomgeving
- In samenspraak met GGD gepleit voor onderzoek naar zorgen van inwoners over PFAS in onze regio.
- Is opgepakt door RIVM
- RIVM onderzoeksprogramma PFAS
- [> PFAS-onderzoeksprogramma | RIVM](#)
- GGD doet lokale onderzoeken

4. Gezondheid, onderzoeken

Publieksonderzoek (Ipsos in opdracht van Algemeen Dagblad, 2024)

- *Inzicht: in onze regio maakt overgrote meerderheid van inwoners zich specifiek zorgen over de eigen gezondheid en het milieu door de aanwezigheid van Chemours.*

Gezondheidsmonitor volwassenen ZHZ (2025, GGD ZHZ)

- *Inzicht: 70% maakt zich (in meer of mindere mate) zorgen over PFAS*

PFAS blootstellingsroutes anders dan voedsel en drinkwater (RIVM, 2025)

- *Inzicht: de volgende producten leiden tot de meeste blootstelling: waterafstotende kleding, huisstof en binnenlucht, verzorgingsproducten zoals waterproofmascara, impregneersprays.*

4. Gezondheid, onderzoeken

PFAS in lokaal voedsel ZHZ en Westerschelde (RIVM, maart 2026)

- *Inzicht: lokaal geproduceerd voedsel in gebieden waar veel PFAS uitstoot is leidt tot hoger PFAS gehalte in het voedsel dan het voedsel dat in een winkel wordt gekocht.*

PFAS in particuliere eieren (RIVM, 2025)

- *Inzicht: In het hele land zit er teveel PFAS in particuliere eieren. Dit is niet het geval in commercieel geproduceerde eieren.*

Onderzoek effecten PFAS expositie op bezoekers (VU, publicatie zomer 2026)

Onderzoek naar mentale effect van het weten van het PFAS gehalte in bloed (CEPHIR (Erasmus MC) ism GGD ZHZ 2026 en RIVM, september 2026)

4. Gezondheid, onderzoeken

PFAS gehalte in bloed (RIVM, 2025)

Inzicht: iedereen in NL heeft meer PFAS in bloed dan de gezondheidskundige grenswaarde die hiervoor bestaat.

Daarom: blootstelling PFAS beperken

- Verbod op productie, gebruik en verhandelen van PFAS verbieden
- Saneren, risico's wegnemen
- Voorlichting

5. Communicatie en informatie

- Gericht op informatie geven én ophalen
- Bewustwording
- In 2024 website www.pfasinfo.nl gelanceerd
- Samen met alle professionele partners
- In 2025 website aangepast op basis van ervaringen gebruikers en input inwoners
- Periodiek in huis-aan-huis-bladen
- Digitale nieuwsbrieven
- Informatiemarkten

6. Samenwerking sleutel voor succes

- Met andere overheden
- Met onze actieve inwoners: lobby Tweede Kamer en Europees Parlement, o.a.
 - Landelijk verbod op PFAS
 - Lozingsverbod PFAS
 - Voorzorgsbeginsel consequent leidend bij vergunningverlening
 - Onafhankelijke en permanente meetsystemen
 - Verbod PFAS-houdende bestrijdingsmiddelen